

Εισαγωγή στο Συγκριτικό Δίκαιο

Μάθημα 12^ο :Find the Law II. (Γαλλία-Γερμανία)
Αν. Καθηγήτρια: Χριστίνα Δεληγιάννη-Δημητράκου
Νομική Σχολή

Foto: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Land_shallow_topo_2048.jpg

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Find the Law II. Γαλλία-Γερμανία

A. ΓΑΛΛΙΑ

- Κυρίαρχη πηγή δικαίου είναι η νομοθεσία.
- Αποτελείται από:
- το γαλλικό Σύνταγμα του 1958, που υπερέχει ιεραρχικώς όλων των άλλων νόμων.
- τους νόμους (*lois*), που ψηφίζονται από το Κοινοβούλιο
- τα δευτερεύοντα νομοθετικά κείμενα της εκτελεστικής εξουσίας: *règlements, ordonnances, décrets και arrêtés*.

1. Νομοθεσία

- Οι γαλλικοί νόμοι δημοσιεύονται στη σειρά *Lois et Décrets* της Επίσημης Γαλλικής Εφημερίδας της Κυβερνήσεως [*Journal officiel de la République française (J.O.)*]. Στην *Journal Officiel* δημοσιεύονται επίσης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες των νόμων (*travaux préparatoires*).

1. Νομοθεσία

- Ιδιωτικές συλλογές, που εκδίδονται από μεγάλους εκδοτικούς οίκους. Ο εκδοτικός οίκος *Dalloz*, για παράδειγμα, δημοσιεύει τους γαλλικούς νόμους καθώς και τη δευτερεύουσα γαλλική νομοθεσία με παραπομπές σε σπουδαίες αποφάσεις σε ειδικές εκδόσεις, οι οποίες ενημερώνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Κωδικοποίηση

- Οι σημαντικότεροι γαλλικοί κώδικες είναι : Ο Αστικός Κώδικας [Code civil (C.C.)], ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας [Code de procédure civile (C.P.C.)], ο Ποινικός Κώδικας, [Code pénal (C.P.)], ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας, [Code de procédure pénale (C.P.P.)] και ο Εμπορικός Κώδικας [Code de commerce (C. com.)].

2. Νομολογία

- Δεν ισχύει η αρχή της δεσμευτικής δύναμης του δικαστικού προηγούμενου. Τα κατώτερα δικαστήρια ακολουθούν, όμως κατά κανόνα, τη νομολογία των ανώτατων δικαστηρίων και τα δικαστήρια του αυτού βαθμού ερμηνεύουν και εφαρμόζουν το νόμο κατά τον ίδιο, προβλεπτό τρόπο.

2. Νομολογία

- Οι αποφάσεις του Γαλλικού Ακυρωτικού (*Cour de cassation*) δημοσιεύονται στην επίσημη συλλογή *Bulletin des arrêts de la Cour de cassation* (Bull.).
- Οι σημαντικότερες αποφάσεις του Γαλλικού Ακυρωτικού, καθώς και των άλλων γαλλικών δικαστηρίων δημοσιεύονται επίσης σε νομικά περιοδικά, όπως το *Juris-Classeur Périodique-La semaine juridique* (J.C.P.), η *Gazette du Palais* (Gaz. Pal.), και η *Recueil Dalloz-Sirey* (D.). Το τελευταίο αυτό νομικό περιοδικό απαρτίζεται από τρία μέρη. Το πρώτο περιέχει μελέτες και άρθρα της θεωρίας, το δεύτερο τη νομολογία και το τρίτο τα σημαντικότερα νέα νομοθετήματα.

Παραπομπή Νομολογίας

- *Cass. civ., 1ere, 16 mai 1960, D. 1960.2.737, note A.Tunc.*
Πρόκειται για απόφαση του 1ου Πολιτικού Τμήματος του Γαλλικού Ακυρωτικού, που έχει εκδοθεί στις 16 Μαΐου 1960 και έχει δημοσιευθεί, με σχόλιο του A.Tunc, στη Recueil Dalloz-Sirey του 1960, στη σελίδα 737 επ.
- Η παραπομπή *Trib. grande inst. Paris, 4 janvier 1983, Gaz. Pal. 1983.1.69* σημαίνει ότι πρόκειται για δικαστική απόφαση της 4ης Ιανουαρίου 1983 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου του Παρισιού, η οποία έχει δημοσιευθεί στο 1ο μέρος της Gazette de Palais του 1983 στη σελίδα 69 και επ.
- Αν μια απόφαση έχει δημοσιευθεί σε περισσότερα νομικά περιοδικά, η παραπομπή σε αυτή γίνεται ως εξής: *Cass. civ., 2e 19 février 1983, J.C.P. 1984.II.20144, note F.Chabas; Bull. civ. II, no. 13, p. 9.*

Παραπομπή Νομολογίας

- Οι γαλλικές αποφάσεις είναι σύντομες, δεν περιγράφουν λεπτομερώς τα πραγματικά περιστατικά, δεν περιέχουν εκτενείς αιτιολογίες ούτε αναφέρουν την άποψη της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας των δικαστών. Στο κείμενο τους δεν συναντά επίσης κανείς παραπομπές σε προγενέστερη νομολογία ή σε απόψεις της θεωρίας. Επειδή το ύφος της γαλλικής νομολογίας είναι συνοπτικό και λακωνικό, τα νομικά περιοδικά συνηθίζουν να δημοσιεύουν, κάτω από το κείμενο των αποφάσεων, εκτενή σχόλια της θεωρίας.

Παραπομπή Νομολογίας

- Η τεχνική του σχολιασμού των δικαστικών αποφάσεων έχει καλλιεργηθεί ευρύτατα στη Γαλλία. Υπάρχουν μάλιστα εκπρόσωποι της γαλλικής νομικής θεωρίας, οι λεγόμενοι "*commentaristes*", που έχουν εξειδικευτεί στην τεχνική αυτή. Η μελέτη των σχολίων μιας δικαστικής απόφασης είναι συνήθως απαραίτητη για να αντιληφθεί κανείς τη συμβολή της στην εξέλιξη του γαλλικού δικαίου.

B. ΓΕΡΜΑΝΙΑ

- Σε ρωμαιογερμανικές έννομες τάξεις με ομοσπονδιακή δομή, όπως η γερμανική, το νομοθετημένο δίκαιο απαρτίζεται αφενός από τους ομοσπονδιακούς νόμους και αφετέρου από τους νόμους των κρατιδίων (Ländern). Στην κορυφή της γερμανικής νομοθετικής ιεραρχίας βρίσκονται τα Συντάγματα των κρατιδίων και υπεράνω όλων το Ομοσπονδιακό Σύνταγμα της Γερμανίας του 1949 (*Grundgesetz*).

1. Νομοθεσία

- Οι γερμανικοί ομοσπονδιακοί νόμοι δημοσιεύονται στην Ομοσπονδιακή Εφημερίδα της Κυβερνήσεως [*Bundesgesetzblatt (BGBI)*], που απαρτίζεται από δύο μέρη. Το πρώτο μέρος περιέχει τους νόμους και το δεύτερο περιέχει τις διεθνείς συμβάσεις. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες των νόμων δεν δημοσιεύονται στη γερμανική Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Επίσης, υπάρχουν και ιδιωτικές συλλογές του νομοθετημένου δικαίου, που εκδίδουν μεγάλοι γερμανικοί εκδοτικοί οίκοι.

Παραπομπή σε Νομοθεσία

- *Gesetz über die Haftung für fehlerhafte Produkte, vom 15. Dezember 1989, BGBl. I 1989 S. 2198.*
- Πρόκειται για το γερμανικό νόμο που ρυθμίζει την ευθύνη από ελαττωματικά προϊόντα. Ο νόμος αυτός έχει εκδοθεί στις 15 Δεκεμβρίου 1989 και έχει δημοσιευθεί στο πρώτο μέρος της Ομοσπονδιακής Εφημερίδας της Κυβερνήσεως του έτους 1989, στη σελίδα 2198 και επ.

Κωδικοποίηση

- Οι σημαντικότεροι γερμανικοί κώδικες είναι: ο Αστικός Κώδικας, Bürgerliches Gesetzbuch (BGB), ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Zivilprozessordnung (ZPO), ο Ποινικός Κώδικας, Strafgesetzbuch (StGB), ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας, Strafprozessordnung (StPO), και ο Εμπορικός Κώδικας, Handelsgesetzbuch (HGB),

Κωδικοποίηση

- Στη Γερμανία καλλιεργήθηκε επίσης ευρύτατα η τεχνική του *Kommentar*, δηλαδή της κατ' άρθρον ερμηνείας των νόμων. Τα *Kommentar* αποτελούν συλλογικά έργα της θεωρίας, όμοια με τη δική μας ΕρμΑ.Κ. ή με τον ΑΚ των Γεωργιάδη-Σταθόπουλου. Για τον γερμανικό ΑΚ (BGB) έχουν εκδοθεί πολλά *Kommentar*. Από αυτά, άλλα είναι λεπτομερή, όπως για παράδειγμα, το πολύτομο *Staudinger Kommentar* ή το *Münchener Kommentar* και άλλα πάλι είναι συνοπτικά, όπως για παράδειγμα το *Palandt Kommentar*.

2. Νομολογία

- Οι αποφάσεις του Γερμανικού Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου (BGH), που αφορούν αστικές υποθέσεις, δημοσιεύονται ασχολίαστες στη σειρά *Entscheidungen des Bundesgerichtshofes in Zivilsachsen (BGHZ)*. Οι αποφάσεις του ίδιου δικαστηρίου, που αφορούν ποινικές υποθέσεις, δημοσιεύονται στην σειρά *Entscheidungen des Bundesgerichtshofes in Strafsachsen (BGHSt)*, ενώ οι αποφάσεις του Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου δημοσιεύονται στη σειρά *Entscheidungen des Bundesverfassungsgerichts (BVerfGE)*. Οι αποφάσεις των ειδικών Ανωτάτων Δικαστηρίων δημοσιεύονται σε χωριστές σειρές.

2. Νομολογία

- Για τον ξένο όμως νομικό είναι πιο εύκολο να αναζητήσει τη γερμανική νομολογία στα πολυάριθμα νομικά περιοδικά. Τέτοια περιοδικά είναι, για παράδειγμα, η εβδομαδιαία *Neue Juristische Wochenschrift* (NJW), η *Juristenzeitung* (JZ), το *Monatschrift für Deutsches Recht* (MDR), καθώς και τα ποικίλα νομικά περιοδικά που αφορούν ειδικούς κλάδους του δικαίου. Τα νομικά περιοδικά δημοσιεύουν τις σημαντικότερες δικαστικές αποφάσεις, είτε αυτούσιες είτε με συντομεύσεις.

Παραπομπή Αποφάσεων

- *BGH 26.11.1968 BGHZ 51, 97.*
- Πρόκειται για απόφαση του Πολιτικού Τμήματος του Γερμανικού Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου (BGH), που έχει εκδοθεί στις 26.11.1968 και έχει δημοσιευθεί στον τόμο 51 και στη σελίδα 97 της σειράς *Entscheidungen des Bundesgerichtshofes in Zivilsachsen*. Αν μια δικαστική απόφαση έχει δημοσιευθεί σε νομικό περιοδικό, η παραπομπή σε αυτή γίνεται ως εξής: *BGH 16.5.1974, NJW 1974, 1322*. Αν, τέλος, μια απόφαση έχει δημοσιευθεί σε περισσότερα νομικά περιοδικά, η παραπομπή σ' αυτή γίνεται ως εξής: *BGH 25.9.1968, NJW 1968, 2238, JZ 1968, 742*.

Αποφάσεις

- Με εξαίρεση τις αποφάσεις του ποινικού τμήματος του Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου (BGH) καθώς και τις αποφάσεις του Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου, οι γερμανικές δικαστικές αποφάσεις δεν αναφέρουν τη γνώμη της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας των δικαστών. Σε αντίθεση με τις γαλλικές αποφάσεις, είναι εκτενείς και περιέχουν αναφορές, τόσο στην προγενέστερη νομολογία, όσο και στις απόψεις της θεωρίας.

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Ιωάννης Γιαννακέλος
Θεσσαλονίκη, Μάιος 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

